

Fülöp Gábor szobrászművész beszél a szakmájáról

AZ IDŐ FORGÁCSAI

dr. habil Gerencsér Kinga
c. egyetemi tanár

A fából való alkotás a szobrásznak olyan, mint egy időutazás – mondja Fülöp Gábor. A szobor 3 dimenzióban készül, de a negyedik dimenzió, az idő is jelen van, mert ahogy formálom a szobrot és haladok a fa belsejébe, úgy jutok a fa évgyűrűi mentén mind távolabbi évek, évtizedek alatt képződött részekhez. Ha belenyúlok a fába a vésővel, egyszerre haladok térben és időben.

A Magyar Nemzeti Galéria Kupola termében pillantottam meg Fülöp Gábor Flóra nevű szobrát. Nagyon megtetszett, mert bükkfából készült és a nő egész testét virágok borítják.

Felkeltette az érdeklődésemet, így jutottam el Fülöp Gábor szobrászművészhez, aki különleges faszobrokat farag. Készségesen vállalkozott művei bemutatására.

A FA AKARATA

– A természet, a természeti formák és áramlások nekem nagyon fontosak, és ezt fedezem fel a fában is – magyarázza Gábor. – Azért

szeretem a fát, mert egy élő anyag, a természet része. Az élet lenyomatát az időben is látja az ember munka közben az évgyűrűkben. Ha szobrot tervezek, akkor átgondolom, milyen anyag kell hozzá. A fa színe, erezete ad egy megjelenést, aminek passzolnia kell a formai kifejezéshez. Már a munka előtt megtervezem a folyamatot, hogy milyen eszközöket fogok használni. Fontos, hogy egy bizonyos sorrendben kell haladni, betartva a szabályokat. Például, ha korán elvékonyítok valamit, akkor az nagy valószínűséggel el fog törni. Ha nem számolok azzal, hogy a fa vetemedik, akkor megrepedhet az idők folyamán. Ezen kívül a fa is diktál, van egy száliránya, egy saját igénye, nem lehet az akaratomat ráerőltetni az anyagra, hanem egyfajta párbeszéd is van közöttünk. Én akarok valamit, de az anyag is megmutatja a maga határait. Ha ezt egy művész érzékeli, akkor nagyon jól tud haladni és a végeredmény

összhangban lesz az anyaggal – mondja a mester.

BIZARR ÉS SZIMBOLIKUS

A múlttal történő kapcsolatteremtés Fülöp Gábor munkamódszerének egyik alapja. Érdeklődése középpontjában az élő organizmusok egymással és környezetükkel való viszonya áll, visszatérő témája az emberi test. Kulcsfontosságú számára a szobrok felülete, amely a belső és a külső határaként egyszerre elválaszt és összeköt. Például a Flóra testét borító virágok elfedik az eredeti plasztikán is csak sejtelmesen elővillanó női bájukat. Ezzel a nőalak végképp istenséggé lényegül és egygyé olvad a tavaszi természettel. Két életnagyságú szobra, a Flóra és a Katica (amit akár Faunának is nevezhetnénk) alapját a bábszerű női testforma adja. A két mitikus, istennőszerű alak bőrfelületén burjánzó, nyüzsgő virágszőnyeg és bogárraj első látásra bizarr

Fülöp Gábor

vagy félelmetes látványa mintha egyszerre szimbolizálná a természet legyőzhetetlen életerejét, az embert a természethez kötő elszakíthatatlan szálakat és a női termékenységet. Az emberi lényt elrejtő, beborító és átváltoztató virág-, illetve katicabogár-szőnyeg organikus, a test része, mely bőrszerűen feszül a testre, mintha az emberben benne élő természetit

Alvó

Flóra

Tölgy

Katica

hozná felszínre. A hagyományos, ókori Flóra-ábrázolásokon az istennő bőségszarut tart a kezében, melynek virágait széthinti a földön.

ÁRAD A NYUGALOM

„Fülöp Gábor még szorosabbra fűzi ember és természet viszonyát, és a virágokat, illetve katicabogarakat közvetlenül a nőalakok testére húzza, ami bizonyos félelmeket kelt az

emberben, hiszen a figura elveszíti egyéniségét, érzékszerveit. Ám ez láthatóan mégsem vezet tragédiához, amit a szobrokból áradó nyugalom, magabiztosság, a lírai lépő mozdulat és a virágot felajánló keleties kéztartás is jelez. Ez az emberi körvonalakat hordozó lény harmonikus, önmagával megelégedett, létteljességet hordoz. Csak az nem dönthető el, hogy emberi figurát vagy egy természeti szerveződést – katicabogárbolyt vagy virágos mezőt – látunk. A különös virág-, illetve bogárbőr bár nem tekinthető kóros kinövésnek, génmanipuláció eredményének, mégis felveti az ember természettől való elidegenedésének és a természettel szemben elkövetett vétkeinek, agresszív beavatkozásainak, manipulációinak kérdését is. Fülöp Gábor szobrászatának középpontjában természet és ember viszonya áll. A klasszikus faragási technikát felhasználva készíti életnagyságú emberalakjait, melyek az ember és környezete közötti kapcsolatot hangsúlyozzák, elkerülve hagyományos szembeállításukat, hagyva, hogy a felület természeti motívumai révén a kettő elválaszthatatlanul eggyé váljon. Miközben egyszerre mutat

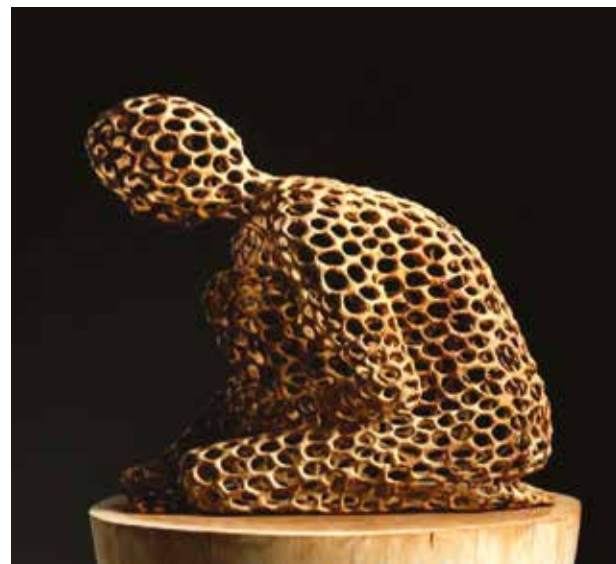
rá az ember és a természet közötti harmóniára és konfliktusra, jelzi a mindkettőjüket jellemző sérülékenységet” – így írnak róla kortársai.

FALEVELEK, GOMBÁK, PIKKELYEK

Műveiben szívesen visszanyúl a múlthoz, a hagyományhoz, előszeretettel használja kiindulási pontként a művészettörténet alkotásait és a történelem szimbolikus tárgyait. Szobrait gyakran festmények inspirálják, ókori freskók alakjait fordítja három dimenzióba. A görög szobrokat idéző, egész alakos álló plasztikájának a görög–római mitológia egyik szereplője a kiindulási pontja. A valójában mahagóniból készült és narancsolajjal kezelt Tölgy nevű szobor eredetileg a szerelem bonyodalmait megtestesítő Daphné-t idézi, ám Fülöp olvasatában megint csak ember és természet kétértelmű viszonyát jelképezi. A két, élettől duzzadó és vidám természetistennővel szemben alakját ezt egy sötétebb tónus, borongós, melankolikus hangulat lengi körül. Flóra és Katica a tavasz, a Tölgy az ősz. Felsőtestét tölgyfa levelek, lábait fakéreg mintázata borítja. A

Galóca

Vonalhálós

Kisasszony nevű szobor tömbösített mahagóniból készült felületét levélmintázat borítja.

Egy korábbi szobrán, az Aszkétán gombok nőnek ki egy ugyanilyen általánosan megfogalmazott emberalakból. A testfelületen burjánzó gombok az élet-halál körforgást, az egyik életformából megszülető másikat, a különböző létszintek egységét jelképezik. A Gondolkodó című figura felületét tapadókorongok, a tengeri puhatestű élőlényekre jellemző tapintó formák borítják. Nincsenek érzékszervei, mintha ezzel érzékelné a világot. Az Anima felületét pedig csillószerű formák borítják. Először a szobrot sima felülettel készítette el, azután kézi maróval formálta meg egyenként a kis méretű felületi formákat, amely egy hosszú órákon, napokon át tartó monoton, aprólékos és meditatív munka. Bükkfából készült Nimfa szobránál levélszőnyeg van a felületre faragva, az egyesével faragott falevelek teljesen beborítják a felületet. Alvó című szobrát apró pikkelyek fedik. Mindegyik alkotása meditatív karakterű, bezárkózó, befelé forduló, alakjai önmagukon keresztül, belső látással értik meg a világot.

Driád című szobra belül üreges és egy vonalhálószerű organikus rendszert mintáz, melynek kifaragása nagy technikai tudást igényelt. Az üregeken alapuló szobrászati alkotási módszernél sokszor a 1,5 mázsás fából 2–3 kg-os szobor lesz, a többit mind lefaragja és kiszedi. Ennél a technikánál nagyon kell vigyázni, mert ha valamit egyszer lefarag vagy kivesz, akkor nincs visszaút, azt nem lehet visszatenni. Szobrai felületét növényi alapanyagú olajos anyaggal kezeli, mely elpusztítja, valamint távol tartja az összes farontó gombát. Egy szobor megfaragása 1,5–5 hónapig is eltarthat, a mérettől és a felülettől függően. Szobrai megtalálhatók számos külföldi és belföldi művészeti gyűjteményben, közterületeken.

VILÁGSZERTE ELISMERIK

Fülöp Gábor a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrász szakán végzett 2008-ban, mestere: Kő Pál. Nagyon termékeny 10 évet tudhat maga mögött, mert számos díjat és ösztöndíjat kapott. A kiállítási helyszínek közül párat említünk: Saint-Tropez, Párizs, Róma, Bologna, München, Hongkong, Maribor,

Anima

Budapesten az Acb Galéria, Magyar Nemzeti Galéria, Múcsarnok, Várkert Bazár kiállítóhelyeken, Debrecenben a MODEM-ben, és több vidéki városban is láthatóak voltak szobrai. Különleges szobrai csodálatos élményt nyújtanak, a kis és nagy kapcsolata, ahol a részletek külön kis világot alkotnak. Panteisztikus világlátása érződik szobraiban. Szobrai melegséget árasztanak, harmóniájukat a mikro- és makrokozmosz egysége adja. ■

Forrás:

Új idők új dalai, Az idő forgácsai című rész, M5 Televízió
Sturcsz János: H+ősök újra – Ázbej Kristóf, Fülöp Gábor és Olajos Ilka kiállítása, Új Művészet.hu
Élő Gyűjtemény – A Magyar Nemzeti Galéria kiállítássorozata, kurátor Szeifert Judit

Fotó: Benkő Sándor,
Gerencsér Kinga

Levéllal borított